

Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Tespitine İlişkin Bir Araştırma

Ahmet SARITAŞ^{1,a}, Gülhan DURAN²

¹ Yrd. Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, BZTYO, Uluslararası Ticaret Böl.-Burdur/Türkiye

² Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, BZTYO, Uluslararası Ticaret Böl.-Burdur/Türkiye

Başvuru tarihi: 25 Aralık 2016

Düzeltilme tarihi: 10 Şubat 2017

Kabul tarihi: 15 Şubat 2017

Öz

Bir ülkedeki başarılı şirketlerin sayısını ve refah seviyesini arttırmak için, ailede ve eğitim kurumlarında bireylere girişimciliği öğretmek ve onların girişimcilik özelliklerini geliştirmek önemli bir husustur. Bu çalışmada, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'ndeki öğrencilerin kişisel özellikleri ve girişimcilik başarısını etkileyen unsurların belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmanın diğer bir amacı da katılımcıların yaratıcılık, risk alma eğilimi ve kontrol odaklılığı gibi diğer özelliklerinin belirlenmesidir. Çalışmada ayrıca katılımcıların girişimcilik özelliklerinin girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkisinin ölçülmesine çalışılmıştır. Sonuç olarak, katılımcıların girişimcilik eğilimleri olduğu çoğunluğunun girişimci olmak için bir iş fikrine sahip oldukları ve gelecekte bunları uygulamayı istedikleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Girişimcilik, Girişimcilik Özellikleri, Girişimcilik Eğilimi

^a Sorumlu Yazar/Corresponding Author: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Zeliha Tolunay Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu, Adem Tolunay Yerleşkesi, Uluslararası Ticaret Bölümü– Bucak/Burdur/Türkiye.
e-posta: saritasahmet@gmail.com

A Research to Determine the Entrepreneurial Tendency of University Students

Abstract

To increase the number of successful companies and welfare in a country, it is an important issue to teach individuals what the entrepreneurship means, and to develop individuals' entrepreneurial features in the family and educational institutions. In this study, it is aimed to determine the students' personal features in Mehmet Akif Ersoy University and the factors affecting the success of entrepreneurs. Also, it is another purpose of this study to determine other features of the students such as creativity, risk-taking ability, and control focality. Finally, it is tried to determine the effect of the students' entrepreneurial features on the entrepreneurship tendency. In conclusion, it has been determined that the participants have entrepreneurial tendencies, and most of them have an opinion about their entrepreneurial projects, and they desire to apply their opinions as entrepreneurs in the future.

Keywords

Entrepreneurship, Entrepreneurial Features, Entrepreneurial Tendency

1. GİRİŞ

Geçmişten günümüze girişimcilik unsuru hayatımızda önemli bir yere sahip olmuştur. Genellikle sorumluluk ve risk alan, başarıya isteği olan, fırsatları sezebilen, değişiklikleri benimseyebilen ve şartlara adapte olabilen kişiler girişimci olarak adlandırılmaktadır. Tarihte girişimcilik unsurunun bir tezahürü olarak çeşitli gelişim örnekleri görülmüş ve bunlar medeniyetlerin oluşmasına zemin oluşturmuştur. Ateşin, tekerleğin vs. bulunması ve kullanılması tarihteki ilk girişim örnekleri olarak değerlendirilebilir. İlerleyen dönemlerde, bireylerin yaşamlarını sürdürebilmek için yapmış olduğu avcılık ve benzeri faaliyetler de girişimcilik unsurları taşımaktadır. Günümüz bilgi çağında, tarihteki ilk girişim örneklerinin üzerine eklenen birçok yeni girişim, girişimcilik kavramının ortaya çıkması ve gelişmesine zemin hazırlamıştır.

Gelişmiş toplumlarda yükseköğrenim görmüş bireylere “eğitilmeye hazır hale gelmiş kişiler” olarak bakılmaktadır. Bu doğrultuda üniversitelerin, verdikleri eğitimle öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin farkına varmalarını sağlamaları ve onları girişimci olmaya yönlendirmeleri önemli bir görev olarak görülebilir. Bu maksatla, bu çalışmada Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesi ve demografik özelliklerinin girişimcilik eğilimlerine etkisinin ölçülmesi amacını taşımaktadır.

İnsanoğlunun, temel ihtiyaçlarını karşılamak ve yaşamak amacıyla gerçekleştirdiği bütün faaliyetler tarihin ilk dönemlerinden itibaren girişimcilik ruhunu oluşturduğunu göstermektedir. 1950'lere kadar girişimci iktisatçıların ilgi alanı içinde kalmış ve girişimciliğin ekonomiye etkileri üzerinde durulmuştur. Cantillon (risk üstlenme), Jean Baptiste Say ve özellikle Shumpeter ekolü yaklaşımı, girişimciyi; yenilikçi, yeni sistemin ve üretim olanaklarının şekillendiricisi olarak ele almaktadır. Günümüze doğru bu algı bölgesel ortamın elverişliliği, yerel "girişimci kahramanlar" (kadın girişimciler, azınlık girişimciler, etnik özellikler) ve girişimcilikte bilgi sistemi ağının (network) gelişmesi gibi algıların üzerine doğru kaydığı görülmektedir (Karabulut, 2009: 17).

Günlük yaşamda girişim, iş yapmak için eyleme geçme kalkışma olarak ifade edilmektedir (Aytaç ve İlhan, 2007: 102). Girişim kavramı somut ve soyut olmak üzere iki farklı açıdan ele alınabilir. Somut çerçevede, üretim faktörlerinin mal veya hizmet üretmek ve/veya pazarlamak amacıyla bir araya getirildiği, soyut çerçevede ise, müteşebbislerin işletme kurmak amacıyla katlandıkları zorluk ve ortaya koydukları çabayı kapsamaktadır (Erbatu, 2008: 3).

Girişim bu şekilde ifade edilirken girişimci ya da başka bir ifade ile müteşebbis; risk faktörünü göz önünde tutarak yenilik veya geliştirme yapan fırsatları takip eden ve fırsatları değerlendirerek fikrini gerçekleştirmeye ya da geliştirmeye çalışan bireyler olarak tanımlanmaktadır (Akyüz vd., 2006: 235). Ayrıca, girişimci ifadesiyle yeni bir iş yaratma dâhilinde her türlü riski alan, kesin bir kâr olmayan veya kâr amacı olmayan, bu işi yapmak için gerekli kaynakları bir araya getiren kişi tasvir edilmektedir (Zimmerer vd., 2007: 5).

Girişimcilik kavramı ve onun uygulanmasına yönelik bazı yaklaşımlar vardır. Bu yaklaşımlardan en önemlisi işletme girişimciliğidir. Bu tarz bir girişimciliğin oluşturulması ve geliştirilmesi için, işletme kurmak ve kurulan işletmeyi yönetmek noktasında bireylere yardımcı olmak için bir problem geliştirme sonucu olarak eğitim sistemi içinde ele alınmaktadır (Taşkın, 2012: 27). Girişimci olmak, kendi işini kurmak, iş sahibi, firma sahibi veya sermaye sahibi olmak, başarı için çalışmak ve benzeri açılardan pek çok kişi tarafından önemli olarak görülmekte ve istenilen bir durum olmaktadır (İrmiş vd., 2010: 36).

Bununla beraber girişimcilik türleri ile ilgili çok sayıda sınıflandırma yapılmıştır. Girişimcilik türlerine bakıldığında da sanayi devrimiyle birlikte ortaya çıkan girişimcilik üç aşamada açıklanmıştır. Bunlar: Kişisel Girişimcilik, Yatırımcı Girişimcilik ve Manager Tipi Girişimcilik şeklindedir (Erkan, 1994: 177-178). Sanayileşmenin başlarında görülen kişisel girişimcilikte işletmenin yöneticisi ve sahibi durumundaki kişi; yatırımcı kişilikte yatırım kararlarının alınması ve uzun süreli stratejik kararları alan kişi sorumluluğunu üstlenmiştir. Manager tipi girişimcilikte ise eğitilmiş yöneticiler yetişmeye başlamış ve işletme yönetimini tek bir kişi yerine bir grup üstlenmiştir (Doğan, 2013: 27). Bununla birlikte son zamanlarda, bilginin öneminin artması, bilgiye olan ulaşımın kolaylaşması ve üretim süreçlerinde kullanılması, iletişim ve bilgi işlem teknolojisinin ucuzlaması ve yaygınlaşması, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişin temelini oluşturduğu şeklinde sınıflandırmalar yapılmaktadır (Koçak, 2009: 383).

Diğer bir sınıflandırma ise nitelikler boyutu açısından girişimcilik türleri dikkate alınarak; durgun bürokratik girişimcilik, egemen girişimcilik, tepkisel girişimcilik, girişimci girişimcilik, pozitif girişimcilik ve yenilikçi girişimcilik şeklinde sınıflandırılabilir (Demirel ve Akbıyık, 2009: 19-20).

Girişimcilerin temel özelliklerine bakıldığında, pazardaki gelişme ve fırsatları gören, bu gelişme ve fırsatlar ile iş fikri oluşturan, risk faktörünü göz önüne alarak kaynakları bir araya getiren ve bu kaynakları etkin olarak kullanan, bireysel ve işletme olarak sürekli hedef edinen, azimli ve yenilikçi bir kişidir (Küçük, 2009: 32). Bunların yanında girişimcilik ve girişimci geliştirme, yoksul ve zengin, gelişmiş ve gelişmekte olan, sanayileşmiş ve geri kalmış tüm ülkeler tarafından özendirici eğitim programları ile desteklenmektedir (Top, 2006: 37). Türkiye de de son yıllarda girişimcilik konusunun, özellikle bilgi girişimciliğinin ve KOBİ'lerin önem kazanmasına paralel olarak ön plana çıktığını söyleyebiliriz (Müftüoğlu ve Durukan, 2004: 6).

2. GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİ

Girişimcilik eğilimlerini, girişimcilik tanımları ışığında iki şekilde oluşturabiliriz. Bunlardan ilki yeni bir işletme kurma sürecine ilişkin faaliyetler olarak ifade edilirken, ikincisi ise, insanın gelişmesine yönelik ve çoğunlukla davranışlarla ilgili bir durum olarak ifade edilmektedir (Cansız, 2007: 18). Girişimci bireylerin girişimcilik özellikleri araştırıldığında tamamına yakınının kişisel özelliklerinin benzer olduğu görülmektedir. Bu özelliklerin ön plana çıkanları vb. özelliklerdir. Bunlara ilaveten iyimserlik, yüksek enerji ve bağımsızlık özelliklerini taşıması da önem arz etmektedir (Tok, 2013: 43). Üniversite eğitimi yapan kişiler üzerinde yapılan bir araştırmada, yukarıda sayılan kendine güven, risk alabilme motivasyon özelliklerine ilave olarak empati, liderlik ve duygusal zekâ da ön plana çıkmıştır (Cansız, 2007: 18). Ayrıca birçok araştırmada girişimcilik eğiliminin yaş, medeni durum, çocukluk ve aile çevresi, eğitim, yaşam tarzı vs. gibi birçok faktörün etkisiyle oluştuğunu göstermektedir. Bununla beraber, bireylerin bir kısmı da girişimcilik eğilimini eğitim ve iş imkanlarını keşfetme cesareti gibi unsurlarla kazanmaktadır (Özdemirci ve Taşkiran, 2012: 24).

Girişimcilik eğiliminin belirlenmesine yönelik çalışmalarda etki eden bazı temel unsurları genel olarak 4 başlık altında toplayabiliriz. Bunlar; girişimcilik eğilimi olan bireylerin kişisel özellikleri, aile yapısı, toplum kültürü ve aldığı eğitimidir.

(i) *Kişilik Özellikleri*: Kişilik özelliklerinin girişimciliği etkileyen en önemli unsurlardan biri olduğu kaçınılmazdır. Girişimciler bu kişisel özelliklerinin bir kısmını doğuştan, bir kısmını da sonradan elde etmektedir (Yüzüak, 2010: 33). Bazı bireyler, kimi temel özellikleriyle diğer kişilerden ayrılırlar. Risk alabilme yeteneği, başarıma arzusu, kendine güven, kontrol yeteneği, yaratıcılık ve yenilik, bağımsızlık, hayal gücü gibi özellikler bireyleri diğer bireylerden ayrı kılan özelliklere örnek olarak verilebilir (Börü, 2006: 20). Her girişimcinin kişilik özellikleri farklı olmakla beraber, girişimciler çevresindeki bireyleri yönlendiren ve onları eyleme geçirme becerisine sahip kişilerdir. Utsch vd. Doğu Almanya'daki küçük ölçekli girişimciler ve yöneticiler üzerine yaptığı çalışmada, girişimcilerin “yeterlilik duygusu”, “başarı yönelimi” ve “kontrolden kaçınma” gibi kişisel özelliklere sahip olduğunu da açıklamışlardır (Konaklıoğlu ve Kızanlıklı, 2011: 76).

(ii) *Aile*: Aile bireylerinin özellikle de anne babanın mesleklerinin, toplumdaki konumlarının aile çevresinin hatta akrabalık ilişkileri ve doğum sırasının girişimcilik eğilimi üzerinde etkiye sahip olduğu kaçınılmazdır (İrmiş ve Barutçu, 2012: 4). Aile büyükleri tarafından girişimcilik yönlü motive ve teşvik edilen bireyler diğer bireylere kıyasla girişimci özelliklere daha fazla sahip durumdadırlar (Özdaşlı ve Özkara, 2010: 124).

(iii) *Toplumsal Kültür*: *Girişimcilik* düşüncesi bireyin içinde bulunduğu toplumsal kültürden, etki altında olduğu alt kültürlerden ve yetiştiricilerden (aile, öğretmen vb.) gelen etkilere bağlıdır. Yeni ve başarılı girişimleri önemsemeyen, tersine başarısızlığın itibar kaybı olarak görüldüğü kültürlerde, başarılı girişimlerin görülmesi mümkün değildir (Demirel ve Akbıyık, 2009: 18).

Girişimcilik ve kültür arasında ilişki kurulurken, yüksek sorumluluk bilinci, planlı risk alma ve performans yönlü geribildirim isteme gibi üç ana davranış ön plana çıkmaktadır. Bu ana davranış, şüphesiz, toplumsal yapı ile beraber, toplumsal yapıyı çevreleyen iktisadi, politik ve teknolojik sistemle de bağlantılıdır (Aytaç ve İlhan, 2007: 109).

(iv) *Eğitim*: Girişimcilik algısının ve girişimcilerin yetiştirilmesinde eğitimin katkısı azımsanamayacak kadar çoktur. Bu konuda yapılan araştırma sonuçlarında; eğitimde, hızla değişen ve geçerliliğini kısa sürede kaybeden bilgiler yerine, bilinmeyenlerin keşfine yönelik konulara yer verilmesinin girişimci eğilimlerinin gelişmesinde daha etkili olduğu görülmektedir (Keleş vd., 2012: 110). Kişide gizli kalmış özelliklerin ortaya çıkarılması ve farkındalık yaratılması girişimcilik kariyerinin temel amacıdır. Yönetim ve kişilik ve yetilerinin başarıda önemli olduğu göz önünde tutulursa girişimciliğe uygun yetilerin kazandırılması erken yaşlarda başlayan üniversite döneminde de devam eden eğitimle gerçekleştirilecektir (Yumuk, 2013: 96-120).

Tablo 1.'de Türkiye'de girişimcilik eğitimi ve bu eğitimi alan kişiler ile ilgili yapılmış olan ve bu araştırma için örnek teşkil eden çalışmalar yer almaktadır.

Tablo 1. Türkiye de Girişimcilik Eğitimi İle İlgili Yapılan Çalışmalar

Yazar	Yıl	Örneklem	Yöntemi	Sonuç
Cansız	2007	Süleyman Demirel Üniversitesi; İİBF, Mühendislik ve Mimarlık Fak., Isparta MYO	Anket-İstatistiksel Analiz-T Testi	SDÜ öğrencilerinin potansiyel bir girişimci olabilecekleri ancak yönlendirme eksikliği nedeniyle bu potansiyellerinin dışa vurmadıkları ortaya çıkmıştır.
Balaban & Özdemir	2008	Sakarya Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü 2005-2006 dönemi üç ve dördüncü sınıf öğrencileri	Nitel ve Nicel Yöntemler -Odak Grup Yöntemi	Çalışmada, eğitim ve özel anlamda girişimcilik eğitimi, girişimcilik eğiliminin ortaya çıkmasında gerek şart olmasına karşılık yeter şart olarak değerlendirilmemektedir.
Adıgüzel	2009	Süleyman Demirel	Anket-İstatistiksel Analiz	Öğrencilerinin kariyer değerlerinin farklılıklara sahip oldukları anlaşılmakta ve özellikle istikrar ve

		Üniversitesi İİBF Öğrencileri		güvenlik değerinde yoğunlaşmaları, öğrencilerin istihdam ve iş güvenliğini ön planda tuttuklarını göstermektedir.
İşcan & Kaygın	2011	Kafkas Üniversitesi ve Kırıkkale Üniversitesi İİBF Son Sınıf Öğrencileri	Anket-İstatistiksel Analiz	Likert ölçeğe göre yapılan araştırma bulgularında öğrencilerin girişimcilik eğilimine sahip oldukları görülmüştür.
Bilge & Bal	2012	Celal Bayar Üniversitesi Öğrencileri	Anket-İstatistiksel Analiz-Faktör Analizi	Araştırmada açıklayıcı faktör analizi sonucunda cinsiyetin, girişimciliğin alt boyutları üzerindeki etkisi anlamlı bulunmamıştır. Fakat, girişimciliğin alt boyutları üzerinde “gelecek odaklı” ve “liderlik yönlü” alt boyutlar açısından okulun etkisi anlamlı bulunmuştur.
Sarıca Bulut	2012	Eğitim fakültesinde öğrenim gören 326 kız, 106 erkek öğretmen adayı	Schwartz Değerler Listesi	Öğrencilerin cinsiyete göre değer eğilimlerinin, iyilikseverlik, uyarılım, uyma ve güvenlik alt ölçeklerinde farklılaştığı, erkek öğrencilerin uyarılım eğilimlerinin kız öğrencilerin uyarılım eğilimlerinden daha yüksek olduğu, kız öğrencilerin iyilikseverlik, uyma ve güvenlik eğilimlerinin erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur.
Kılıç vd.	2012	Balıkesir Üniversitesi Bandırma İİBF İşletme Bölümü öğrencileri	Anket-İstatistiksel Analiz	Öğrencilerin aylık gelirleri ile yenilik, kendine güven, risk alma, dışa açıklık, başarıya inanma özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ancak öğrencilerin aylık gelirleri ile fırsatçılık özelliği arasında anlamlı bir ilişki yoktur.
Korkmaz	2012	Bülent Ecevit Üniversitesi, İşletme Bölümü Öğrencileri	Anket-İstatistiksel Analiz	Analizler sonucunda öğrencilerin kendilerini girişimci bir kişiliğe sahip görmelerinde ve gelecekte iş kurma isteklerinde etkili olan psikolojik, demografik ve aile özellikleri arasında anlamlı ilişkiler elde edilmiştir.
Uygun vd.	2012	Aksaray Üniversitesi Öğrencileri	Ki-Kare-Çok Değişkenli Varyans Analizi	Girişimci kişilik özellikleri açısından, özgüven ve risk alma eğilimi alt boyutlarının dışında diğer girişimci kişilik özellikleri ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Duran vd.	2013	Kütahya MYO Makine Programı Öğrencileri	Çoklu Regrasyon -T Testi	Makine programındaki eğitim, girişimcilik potansiyeli üzerine etkisi olmadığını göstermektedir.
Uluyol	2013	Gölbaşı MYO Finansal Yönetim ve Girişimcilik Dersi Alan ve Almayan Öğrenciler	Frekans analizi -T-testi -Aritmetik ortalama	Finansal yönetim ve girişimcilik dersi alan ve almayan öğrencilerin girişimcilik eğilimleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir bağlantı bulunmadığı ortaya çıkmıştır.
Bozkurt & Erdurur	2013	Düzce Üniversitesi Akçakoca Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksek Okulu Son Sınıf Öğrencileri 419	Anket-İstatistiksel Analiz-Korelasyon- Regrasyon	Girişimci kişilik özelliklerinden kendine güven faktörü hariç diğer girişimci kişilik özelliklerinden kendine güven faktörü hariç diğer girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimine etkisi olduğu ortaya çıkmaktadır.
Güreşçi	2014	Atatürk Üniversitesi İspir Hamza Polat MYO Büro Yönetimi ve Sekreterlik Bölümü 2. Sınıf Öğrencileri	Anket-İstatistiksel Analiz	Öğrencilerin tamamının birer potansiyel girişimci olduğu yönündedir. Fakat Öğrencilerin sosyo-ekonomik yönden düşük bir çevreden geldikleri ve kendileri için girişimcilik eğitimi, hayata tutunmaları için yeni ve düşünülebilecek bir eğilim olabileceğidir.
Taysı & Canbaz	2014	Kırklareli Üniversitesi Babaeski MYO 2. Sınıf Öğrencileri	Anket-İstatistiksel Analiz	Tüm demografik ayrımlarda girişimcilik düzeylerinin “yüksek” ya da “çok yüksek” şekilde gerçekleştiği görülmektedir ve anket uygulanan ana kütlenin yetersiz olması görülebilir.
Özdemir	2015	Manas Üniversitesi Öğrencileri	-Frekans Analizi -Faktör Analizi ANOVA	Sosyo-demografik özelliklerin; saldırgan rekabetçiliği, yenilikçiliği, proaktif davranışı, risk almayı, bağımsızlığı, öz yeterliliği, başarıya ihtiyacını, içsel denetim odağını ve yaratıcılığı etkilediği bulunmuştur.
Salık & Kaygın	2015	Kafkas Üniversitesi İİBF 307 öğrenci	T testi -Varyans	Yapılan araştırmaya göre ortaya çıkan sonuçlarda öğrencilerin girişimcilik eğilimine sahip oldukları görülmüştür. Ayrıca bazı demografik değişkenlerin girişimcilik eğilimini etkilediği bulunmuştur.
Öz Ceviz vd.	2016	İstanbul İlinde MYO Eğitimine Devam Etmekte Olan ve Eğitimini	Anket-İstatistiksel Analiz	Yaşı daha genç ve kardeşi olan bireylerde girişimcilik eğiliminin daha fazla olduğu, değişen hayat şartları ve yaşadıkları koşullar kişilerin mesleki tercihlerinde

		Tamamlanmış Öğrenciler		garantici davranmaya çalıştıklarını gösterse de yaşlarının ilerlemesi ile birlikte çalışma hayatlarının ileri evrelerinde her gencin girişimci birey olma isteğinin ortaya çıktığı gözlemlenmiştir.
Aksel & Bağcı	2016	Kamu Üniversitesinin İİBF'sinde Öğrenim Gören Son Sınıf Öğrencileri	Grup T-testi -Tek yönlü ANOVA	Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre; 24-26 yaş grubundaki öğrencilerin diğer gruplardaki öğrencilere göre girişimcilik eğilimlerinin daha fazla olduğu ortaya konulmuştur. Diğer faktörler (bölüm ve girişimcilik dersini almış olmak) itibariyle öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir
Eren	2016	Sütçü İmam Üniversitesi Öğrencileri	Korelasyon -ANOVA -Faktör	Girişimcilik eğitiminin paradigmasının ampirik bulgulara dayanarak yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca başarıya inanma, risk alma, yenilikçilik gibi girişimcilik özelliklerinin belirlendiği görülmektedir.

Örnek alınan çalışmalarda, girişimcilik eğilimlerinin istatistiksel yöntemler kullanılarak analizlerinin gerçekleştirdiği görülmektedir. Yapılan çalışmaların çoğunluğunda eğitimin girişimci özelliklerine etkisi test edilmeye çalışılmaktadır. Bu çalışmalar neticesinde baz aldığımız Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde farklı yükseköğretim ve fakültelerde eğitim gören öğrencilerin, girişimcilik özellikleri tespit edilmesi amaçlanmıştır. Temel amacı üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesi ve bunun yanı sıra kişisel özelliklerin belirlenmesi, girişimcilerin başarıya ulaşmasını etkileyen unsurların saptanması ve muhtemel girişimcilerin riske bakış ve risk alma becerisi, yaratıcılık ve kontrol odaklılığı gibi diğer özelliklerin belirlenmesidir.

3. MODEL, VERİ SETİ VE YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Örneklemi

Örnek çalışmalarda olduğu gibi araştırmanın çalışma evrenini girişimcilik eğitimi alan ya da aldıkları düşünülen öğrenciler oluşturmaktadır. Bu kapsam ile Burdur ilinde Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde 2015-2016 eğitim- öğretim dönemindeki öğrencilere uygulanmıştır. Uygulamada öğrencilerin farklı alanlardan geldiğini varsayarak “kota örnekleme” yöntemi kullanılmıştır. Kota örnekleme; “evrenin yaş, cinsiyet ve öğrenim düzeyi gibi değişkenlere göre tabakalanması ve bu tabakaların homojen kabul edilmesidir. Her tabakayı temsil edecek örneklem sayısı belirlenir ve kotadan istenilen kişiler seçilebilir (Karataş, 2007: 3).” Ana kütleyi temsil ettiği düşünülen Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Zeliha Tolunay Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu, Hikmet Tolunay Meslek Yüksekokulu, Emin Gülmez Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu öğrencileri ile

birebir görüşülerek veriler elde edilmiştir. Kota Örneklem Yöntemine göre 500 öğrenciye anket ile sorular sorulmuş ve sağlıklı veri alınan 487 anket çalışmaya dahil edilmiştir.

3.2. Araştırmanın Modeli

Çalışmada veriler anket yoluyla elde edilmiştir. Hazırlanan anket formundaki soruların belirlenmesinde ilgili literatür ve bu konuda daha önce gerçekleştirilen çalışmalar dikkate alınmıştır. Anket uygulaması Emine Cansız'ın "*Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Uygulama*" çalışmasından faydalanılarak oluşturulmuştur. Anket toplam 43 sorudan oluşmaktadır ve 4 bölümden oluşmaktadır. Anket, katılımcıların demografik özelliklerinin yanında, girişimcilik özelliklerinin belirlenmesi (16'dan – 28'inci soru arası), kontrol odaklılığı ve girişimcilik eğilimlerinin belirlenmesi (29'dan – 37'ye kadar) ve yaratıcılık özelliklerinin belirlendiği (38'den 43'e kadar) bölümlerden oluşmaktadır. Anketin bölümleri aynı zamanda uygulanan istatistiksel analiz için ölçek niteliğindedir ve çalışmanın hipotezlerini temsil etmektedir.

3.3. Araştırmanın Yöntemi ve Hipotezleri

Araştırma kapsamında elde edilen veriler SPSS 20 istatistik paket programı ile değerlendirilmiştir. Değerlendirmelerde Ki-Kare testi ve tek örneklemli t testi uygulanmıştır. Ki-Kare testi birbirinden bağımsız olarak seçilen iki veya daha fazla örneklemin aynı ana küleden çekilip çekilmediğinin belirlenmesinde kullanılmaktadır (Kalaycı, 2008: 94). Tek örneklemli "t testi" de herhangi bir örneklem grubuna ait ortalamanın, daha önceden belirlenmiş bir değerden önemli derecede farklı olup olmadığını saptamak için kullanılmaktadır (Kalaycı, 2008: 79). Analizler ilk üç hipotezde soruları girişimcilik özelliklerini belirleyen, girişimcilik eğilimi belirleyen ve yaratıcılık özelliklerini belirleyen sorular şeklinde boyutlandırılarak, cinsiyet faktörüne göre ki-kare ve t testi uygulanarak karşılaştırılmıştır. Diğer iki hipotezde de cinsiyet yerine eğitim faktörü kullanılarak karşılaştırmalar yapılmıştır. Araştırma çerçevesinde uygulamayla ilgili geliştirilen hipotezler aşağıdaki Tablo 2.'de verilmektedir.

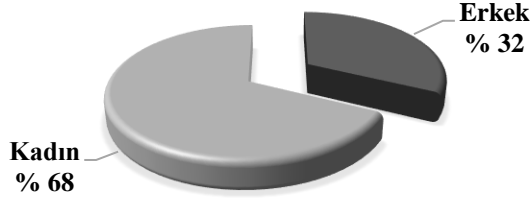
Tablo 2. Araştırmanın Hipotezleri

Katılımcıların Cinsiyeti Açısından Girişimcilik Özellikleri	
H1	Araştırmaya katılan öğrencilerin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesinde ortalamalar arasında cinsiyetleri açısından fark vardır.
H2	Araştırmaya katılan öğrencilerin girişimcilik eğiliminin belirlenmesinde ortalamalar arasında cinsiyetleri açısından fark vardır.
H3	Araştırmaya katılan öğrencilerin yaratıcılık özelliklerinin belirlenmesinde ortalamalar arasında cinsiyetleri açısından fark vardır.
Katılımcıların Eğitim Durumu Açısından Girişimcilik Özellikleri	
H4	Araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim durumu ve girişimcilik özelliklerinin belirlenmesinde ortalamalar arasında fark vardır.
H5	Araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim durumu ve kontrol odaklılıklarının belirlenmesinde ortalamalar arasında fark vardır.

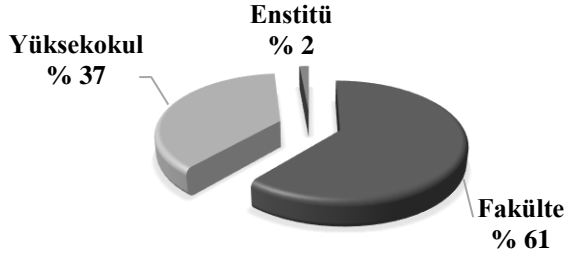
4. AMPİRİK ANALİZ VE BULGULAR

Araştırma sonucunda veriler üzerinden istatistiksel analizleri yapılarak, elde edilen veriler tablolar ile açıklanmıştır. Verilerin istatistiksel açıdan anlamlılığı ve varsayımların doğrulanıp doğrulanmadığı değerlendirilmiştir.

Şekil 1. Katılımcıların Cinsiyeti

Şekil 2. Katılımcıların Eğitim Durumu

Araştırmanın demografik unsurlarında hipotezlerin oluşturulmasında ve elde edilen verilerin yorumlanmasında sıklıkla kullanılan katılımcıların cinsiyetleri Şekil. 1'de frekans analizi yapılarak yüzdesel ayrılmıştır. Analiz, 330 kadın (%68) ve 157 erkek (%32) katılımcıdan oluşmaktadır. Sıklıkla kullanılan diğer demografik unsurlar katılımcıların eğitim durumu olmaktadır. Şekil 2.'de yüzdesel ayrımı yapılmıştır. Katılımcıların 298 (%61) Fakülte eğitimi alırken, 182 (%37)'si MYO ve Yüksekokul eğitimi almaktadır. Araştırmaya katılan lisansüstü eğitimi öğrencilerinin temsil ettiği enstitü (%2)'lik bir paya sahiptir.

Tablo 3.'de girişimcilik özelliklerinin cinsiyete göre farklı olup olmadığı 16 ve 28. sorulara kadar olan bölümde ölçülmüştür. Ortalama değerler birbirine yakın olmasına rağmen Sig (2-sided) 0.05'ten küçük olması nedeniyle 21, 22, 23, 26 ve 28. sorularında H1 hipotezimiz kabul edilmiştir.

Tablo 3. Cinsiyete Göre Öğrencilerin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesi

	Cinsiyet	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	Asymp. Sig. (2-sided)
16. Boş vakitlerimde sosyal aktivite ve eğlence için zaman ayırmayı tercih ederim	Kadın	2,05	,903	,050	,101
	Erkek	1,98	1,028	,082	
17. Düzen ve kural değiştirmeden çalışarak her işin üstesinden gelebilirim	Kadın	2,19	,944	,052	,202
	Erkek	2,37	1,082	,086	
18. Sezgilerime güvenerek her işi başarabilirim	Kadın	2,27	,904	,050	,278
	Erkek	2,13	,959	,077	
19. İnsan cesaretiyle ve inancıyla her engeli aşabilir	Kadın	1,61	,815	,045	,550
	Erkek	1,71	1,355	,108	
20. Maddi kazanç olmayan hiçbir işin içinde olmak istemem	Kadın	3,62	1,220	,067	,406
	Erkek	3,41	1,321	,105	
21. Her zaman esnek çalışma saatlerini tercih ederim	Kadın	2,58	1,590	,088	,043
	Erkek	2,26	1,167	,093	
22. Kendi işimin sahibi olmak en büyük idealimdir	Kadın	2,13	1,189	,065	,047
	Erkek	1,80	1,048	,084	
23. Kariyer olanağı olan işi sürekli ve garantili bir işe tercih ederim.	Kadın	1,84	1,026	,056	,005
	Erkek	2,20	1,253	,100	
24. Girişimcilik bir risktir	Kadın	2,45	1,276	,070	,115
	Erkek	2,52	2,654	,212	
25. İyi iş fikri ve fırsatların değerlendirilmesi başarı için paradan daha önemlidir	Kadın	2,04	1,055	,058	,481
	Erkek	1,97	1,112	,089	
26. Girişimcilik eğitimi üniversitelerde verilmedir	Kadın	1,85	1,043	,058	,027
	Erkek	1,93	1,246	,099	
27. Girişimcilik şansım olsa da şu an ki idealimdir vazgeçmezdim	Kadın	2,65	1,234	,068	,321
	Erkek	2,74	1,359	,108	
28. Kamu sektöründe çalışmak bana göre değil	Kadın	3,32	1,375	,076	,000
	Erkek	2,72	1,510	,121	

Tablo 3.'den çıkan sonuçlara göre; Bayan öğrenciler esnek çalışma saatlerini tercih etme konusunda erkek öğrencilere oranla daha az eğilim göstermiştir. Bu cevaplar doğrultusunda bayan öğrencilerin çoğunluğunun kısmen katılma eğilimi gösterdiği görülmüştür. Buna nazaran erkek öğrencilerin katılım eğilimlerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Erkek öğrencilerin esnek çalışma saatlerini tercih etmeye yüksek oranda eğilim göstermesinin diğer bir nedeni de kendi işinin sahibi olması isteğidir. Erkek öğrencilerin kendi hayatları için kuralları kendileri koymak istedikleri başka insanların yapamadıklarını yapabilme, arzusu özgüven yüksekliği, lider ruhu yüksek olduğu görülmektedir. Bu konuda bayan öğrencilerin kariyerlerine daha fazla önem verdiği, garantili ve sürekli bir işi kariyerlerinden geride tuttuğu görülmektedir. Erkeklerin kendi işini kurma eğilimlerinin yüksek olduğu, yine kamu sektöründe çalışmak yerine risk alarak kendi işinin patronu olma arzusu daha ağır basmaktadır.

Tablo 4.'te bay ve bayan öğrencilerin cinsiyete göre kontrol odaklılığı ve girişimcilik eğilimlerinin arasında fark olup olmadığı 29 ile 37 arasındaki sorular ile ölçülmüştür. Sig (2-sided) değerleri 0.05'ten küçük olan 32. ve 33. soruda H2 hipotezi doğrulanmıştır.

Tablo 4. Cinsiyetleri Açısından Öğrencilerin Kontrol Odaklılığı ve Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi

	Cinsiyet	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	Asymp. Sig. (2-sided)
29.Çok çalışarak her işin üstesinden gelebilirim	Kadın	1,85	,944	,052	,752
	Erkek	1,84	1,016	,081	
30.Bir plan hazırlamak işe başlarken tüm sorunları çözer	Kadın	1,88	,929	,051	,885
	Erkek	1,86	,880	,070	
31.Kendi isteklerim beni yönlendirir	Kadın	1,69	,765	,042	,271
	Erkek	1,84	,851	,068	
32.Rahat yaşama standardı için risk üstlenilmelidir	Kadın	1,92	,919	,051	,029
	Erkek	1,91	1,002	,080	
33.Girişimcilikte başarı için şans en önemli faktördür	Kadın	2,43	1,104	,061	,014
	Erkek	2,75	1,265	,101	
34.Ne yapacağımı başkalarının karar vermesine bırakırım	Kadın	4,39	,890	,049	,323
	Erkek	4,29	1,068	,085	
35.Başarılı insanların hareketlerimi etkilemelerine izin veririm	Kadın	3,16	1,299	,072	,311
	Erkek	3,02	1,313	,105	
36.Kendi hareketlerimi kendim kontrol ederim	Kadın	1,73	,793	,044	,506
	Erkek	1,69	,861	,069	
37.Doğru işi, doğru zamanda yapmak başarı için gereklidir.	Kadın	1,50	,757	,042	,567
	Erkek	1,59	,863	,069	

Karakteristik özelliklerinden dolayı bayanlar için şansın büyük bir önemi vardır. Bu sebepten dolayı bir işe girişim eğilimi gösterdiklerinde şans en önemli başarı faktörleri olarak görmektedirler.

Tablo 5.'de bay ve bayan öğrencilerin cinsiyete göre yaratıcılık özelliklerinin belirlenmesi ve girişimcilik eğilimlerinin arasında fark olup olmadığı 38 ve 43 arasındaki sorular doğrultusunda ölçülmüştür.

Tablo 5. Cinsiyetleri Açısından Öğrencilerin Yaratıcılık Özelliklerinin Belirlenmesi

	Cinsiyet	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	Asymp. Sig. (2-sided)
38.Sabit bir ücretle çalışmak yerine kendi düşüncemi hayata geçirmeye yönelmeyi tercih ederim	Kadın	2,53	1,127	,062	,000
	Erkek	1,97	,987	,079	
39.Araştırma geliştirme departmanında çalışmaktan zevk alırdım	Kadın	2,42	1,138	,063	,404
	Erkek	2,37	1,145	,091	
40.Girişimcilik için yaratıcılık yetenekli olmaktan daha önemlidir	Kadın	2,08	1,074	,059	,907
	Erkek	2,14	1,065	,085	

41.Girişimcilikte başarı için tecrübe gerekir	Kadın	2,45	1,054	,058	,636
	Erkek	2,39	1,125	,090	
42.Başkaları her zaman fikirlerime ihtiyaç duyar	Kadın	2,61	,933	,051	,290
	Erkek	2,44	,950	,076	
43. Yeni oluşumlar için farklı fikirler yapıcı etkiler oluşturur	Kadın	1,68	,831	,046	,423
	Erkek	1,76	,907	,072	

Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere Sig (2-sided) değerleri 0.05'ten küçük olan 38. soru H3 hipotezimiz doğrulanmıştır. Tablo 5.'de cevap dağılımına bakıldığında erkeklerin kendi işini, fikirlerini hayata geçirip kendi çabasıyla kazanç sağlamayı hedefleyip eğer bir başarı yakalayacaksa bunu başkası için değil kendi için yapmaya yöneldiklerini görmektedir.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Eğitim Durumu ile Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesi

	Eğitim Durumu	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	Asymp. Sig. (2-sided)
19. Cesaret ve inanç ile her engel aşabilir	Fakülte	1,69	1,119	,065	,034
	Yüksekokul	1,53	,819	,061	

Tablo 6.'da eğitim durumuna göre öğrencilerin girişimcilik özelliklerinin arasında fark olup olmadığı 16'dan 28 kadar olan sorular doğrultusunda ölçülmüştür. Tablo 6. ile ilgili H4 hipotezimiz Sig (2-sided) değerleri 0.05'ten küçük olan 19. soruda doğrulanmıştır.

Tablo 7. Eğitim Durumu İle Öğrencilerin Kontrol Odaklılıklarının ve Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi

	Eğitim Durumu	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	Asymp. Sig. (2-sided)
35.Başarılı insanların hareketlerimi etkilemelerine izin veririm	Fakülte	3,09	1,348	,078	,017
	Yüksekokul	3,14	1,240	,092	

Tablo 7.'de eğitim durumuna göre öğrencilerin kontrol odaklılığı ve girişimcilik eğilimlerinin arasında fark olup olmadığı 29 ile 37 arasındaki sorular doğrultusunda ölçülmüştür. Sig (2- sided) değerleri 0.05'ten küçük olan 35. soruda H5 hipotezimiz doğrulanmıştır. Katılımcıların eğitim durumu ve girişimcilik özellikleri-eğilimleri arasında farklılıklar olduğu, ortaya çıkan bulgulara göre yüksekokul öğrencileri daha fazla girişimcilik eğilimi gösterdiği söylenebilmektedir. Ayrıca katılımcılar başarılı olmaları için örnek aldıkları modelleri ve cesaretlerini tetikleyen örnekleri eğitimleri sırasında oluşturdukları tespit edilmiştir.

5. SONUÇ

İnsanların kişiliklerinin şekillenmeye başladığı aile ortamında ve kişiliğinin gelişmeye devam ettiği eğitim yaşamında, toplumsal yaşamda kişiliklerinin girişimcilik eğilimli olarak şekillendirilmesi yönünde çalışmalar yapılması önem arz etmektedir. Bireyleri girişimciliğe özendircek eğitim ve programlarının eğitim kurumlarında

yaygınlaştırılması, girişimcilik konulu aktiviteler öğrencileri girişimcilik faaliyetlerine yönlendirme konusunda teşvik edici olacaktır. Bununla beraber eğitim kurumlarının girişimcilere destek veren kamu kuruluşları, STK'lar ile ortak hareket ederek öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin artması ve girişimci olmaları konularında desteklemeleri de önemlidir.

Bu bağlamda girişimci için, fırsatları görüp, bunları değerlendiren, riski üstlenerek iş fikrine dönüştüren yaratıcı, yeniliğe açık, liderlik ruhlu kişi denilebilir. Bunun için, gençlerin risk karşısında cesaretleri ve genel anlamda yaratıcılık özelliklerinin değerlendirilmesi önemlidir. Bir toplumda bu özelliklere sahip birey ne kadar fazla ise ekonomik anlamda kalkınma çok daha hızlı olacaktır. Fakat öncelikle girişimciliğe çeşitli destekler sağlanması ve girişimciliği engelleyen unsurların kaldırılması gerekmektedir.

Günümüzde rekabet ortamında ancak yeni değerler üreten, katma değer yaratan ve rekabet gücünü sürekli geliştiren, en önemlisi farklı yenilikleri hayata geçiren girişimciler başarılı olacaktır. Bunun için de girişimcilerin sayısını arttıran ve buldukları ekonomik, politik ve sosyal ortamı iyileştirerek girişimcilere destek olan bir altyapının kurulması sağlanmalıdır. Ülkeler bilgi çağında vatandaşlarını, özellikle de genç bireylere girişimciliği özendirmek için yoğun gayret sarf etmektedir. Bu bir ülkenin kalkınması ve gelişmesi için önem taşımaktadır. Bu sebepten girişimcilik özellikleri kazandırılmış, istekli ve risk almaya eğilimli bireyler yetiştiren ülkeler kalkınma ve gelişme hususunda diğer ülkelere oranla daha avantajlı görülebilir.

Girişimci sayılarının artması yeni iş olanaklarını beraberinde getirmekle birlikte piyasada yeni rekabet ortamları oluşturacaktır. Oluşan bu rekabet sayesinde firmalar kendilerini geliştirmek ve ayakta kalabilmek için yeni fırsatlar yaratmaya çalışacaktır. Bu çalışmalara nazaran girişimci sayılarındaki artış ülke ekonomisindeki işsizlik oranını azaltacak ve istihdam olanağını da beraberinde getirecektir. Böylelikle yeni girişimlerin oluşması belki de mezun olmuş olan öğrencilerin vasıfsız olarak farklı işler yapmak yerine kendi meslekleri ile ilgili bir işte çalışıp kendilerini geliştirmelerini sağlayacaktır.

Örnek alınan çalışmalarda çoğunlukla araştırmalar üniversite son sınıf öğrencileri üzerinde yapılmaktadır. Ulaşılan sonuçların çoğunluğunda bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre eğitime daha çok önem verdiği, daha garantili işlerde çalışma isteğinde olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin çoğunluğunda girişimcilik eğiliminin olduğu, değişen hayat şartları ve yaşadıkları koşullar kişilerin mesleki tercihlerinde garantici davranmaya çalıştıklarını gösterse de yaşlarının ilerlemesi ile birlikte çalışma hayatlarının ileri evrelerinde her gencin girişimci birey olma isteğinin ortaya çıktığı gözlemlenmektedir.

Bununla beraber yapılan bu çalışmada her sınıftan üniversite öğrencileri dahil edilmiş ve veriler anket yoluyla elde edilmiştir. Çalışmada, bireylerin demografik özelliklerinden cinsiyet ve eğitim durumlarına dikkat çekilmiştir. Araştırmanın kadınlar ve erkekler üzerinde ya da eğitim seviyeleri üzerinde girişimcilik özelliklerinin farkındalığı, eğilimleri ve yaratıcılık unsurları farklılıklar göstermektedir.

Araştırmada 1. Hipotezi destekleyen sorular değerlendirildiğinde ulaşılan sonuçlar;

- (i) Cinsiyete göre, girişimcilik özelliklerinin ölçüldüğü "Esnek Çalışma Saatleri" istatistiksel açıdan anlamlı bir fark göstermektedir. Bayan öğrenciler erkek

öğrencilere göre esnek çalışma saatlerini daha fazla tercih ettikleri gözlemlenmiştir.

- (ii) Cinsiyete göre, girişimcilik özelliklerinin ölçüldüğü “Kendi İşine Sahip Olmak” istatistiksel açıdan anlamlı bir fark göstermektedir. Erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre kendi işine sahip olmayı daha fazla tercih ettikleri gözlemlenmiştir.
- (iii) Cinsiyete göre, girişimcilik özelliklerinin ölçüldüğü “Garantili ve Sürekli Bir İş Yerine Kariyer” sorusundaki veriler istatistiksel açıdan anlamlı bir fark göstermektedir. Kız öğrenciler erkek öğrencilere göre kariyere daha fazla önem vermektedir.
- (iv) Cinsiyete göre, girişimcilik özelliklerinin ölçüldüğü “Kamu sektöründe çalışmak” sorusundaki veriler istatistiksel açıdan fark göstermektedir. Bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla kamu sektörünü tercih ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Elde edilen sonuçlar neticesinde bayan öğrencilerin belli bir kısmının kamu sektörünü garantili ve sürekli bir iş olarak gördüğü değerlendirilmiştir. Diğer taraftan bayan öğrencilerin esnek çalışma saatlerini ve kariyerlerine daha fazla önem verdiği sonucuna da ulaşılmıştır. Ayrıca erkeklere oranla okul eğitime de daha çok önem verdiği de gözlemlenmektedir. Bayan öğrenciler genel değerlendirildiğinde bir kısmının kendi işi ve kariyerine önem verdiği, bir kısmının da toplumsal figürün etkisiyle hareket ettiği gözlemlenmektedir. Erkeklerin kendi işini kurma eğilimlerinin yüksek olduğu, yine kamu sektöründe çalışmak yerine risk alarak kendi işinin patronu olma arzusunun daha ağır bastığı gözlenmektedir.

Araştırmada 2. Hipotezi destekleyen sorular değerlendirildiğinde ulaşılan sonuçlar;

- (i) Cinsiyete göre, girişimcilik eğiliminin ölçüldüğü “Rahat yaşama standardı için risk üstlenilmesi”, istatistiksel açıdan fark göstermektedir. Erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre daha fazla risk üstlendiği ve rahat yaşamayı tercih ettiği sonucuna ulaşılmıştır.
- (ii) Cinsiyete göre, girişimcilik eğiliminin ölçüldüğü “Başarı için şans”, istatistiksel açıdan anlamlı bir fark göstermektedir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla şansa önem verdiklerini sonucuna ulaşılmıştır.

Elde edilen sonuçlarda erkek öğrencilerin ise kendi hayatları için kuralları kendilerinin koymak istedikleri ve başka insanların yapamadıklarını yapabilme arzusu, özgüven yüksekliği ve lider ruhunun yüksek olduğu görülmektedir. Karakteristik özelliklerinden dolayı bayanlar için şansın büyük bir önemi vardır. Bu sebepten dolayı bir işe girişim eğilimi gösterdiklerinde, şansı en önemli başarı faktörü olarak görmektedirler.

Araştırmada 3. Hipotezi destekleyen sorular değerlendirildiğinde ulaşılan sonuç;

- (i) Cinsiyete göre, yaratıcılık özelliklerinin ölçüldüğü “sabit bir ücretle çalışmak yerine kendi düşüncemi hayata geçirmeye yönelmeyi tercih ederim” sorusu istatistiksel açıdan fark göstermektedir. Erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre

daha fazla risk üstlendiği ve düşüncelerini hayata geçirme eğiliminde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Elde edilen sonuçta erkeklerin kendi işini, fikirlerini hayata geçirip kendi çabasıyla kazanç sağlamayı hedefleyip eğer bir başarı yakalayacaksa bunu başkası için değil kendisi için yapmaya yöneldikleri görülmektedir.

Araştırmada 4. Hipotezi destekleyen sorular değerlendirildiğinde ulaşılan sonuç;

- (i) Eğitim durumuna göre, girişimcilik özelliklerinin ölçüldüğü “insan cesaretiyle ve inancıyla her engeli aşabilir” sorusu istatistiksel açıdan fark göstermektedir. Yüksekokul öğrencilerinin fakülte öğrencilerine göre daha fazla risk üstlendiği ve düşüncelerini hayata geçirme eğiliminde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Yüksekokul öğrencileri fakülte öğrencilerine nazaran aldıkları mesleki eğitimler hayata atılma konusunda daha yön verici olduğu gözlemlenmektedir. Fakülte öğrencilerinin risk gerektiren meslekler yerine daha garantili ve sabit ücretli işlere yönlendikleri sonucuna ulaşılmaktadır.

Araştırmada 5. Hipotezi destekleyen sorular değerlendirildiğinde ulaşılan sonuç;

- (i) Eğitim durumuna göre, girişimcilik eğiliminin ölçüldüğü “başarılı insanların hareketlerini etkilemelerine izin veririm” sorusu istatistiksel açıdan fark göstermektedir. Yüksekokul öğrencilerinin fakülte öğrencilerine göre daha fazla kendilerine model belirledikleri ve bu eğiliminde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Yüksekokul öğrencileri fakülte öğrencilerine nazaran örnek aldıkları modellerden daha çok etkilendikleri ve cesaretlerini tetikleyen örnekleri eğitimleri sırasında oluşturdukları tespit edilmiştir.

Sonuç olarak üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri, girişimcilik özellikleri, kontrol odaklılık ve yaratıcılık özellikleri bu çalışmada araştırılmıştır. Girişimcilik eğilimlerine genel olarak bakıldığında öğrencilerin çoğunluğunun girişimci olmak için bir iş fikrine sahip oldukları ve girişimci olmak istedikleri görülmektedir.

KAYNAKÇA

Adıgüzel, O. (2009). Shein’in Kariyer Çabaları Perspektifinde Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Öğrencilerinin Kariyer Değerlerine İlişkin Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*, 2(14), 277-292.

Aksel, İ., & Bağcı, Z. (2016). Girişimcilik Eğilimi; Bir Kamu Üniversitesinin İİBF’inde Öğrenim Gören Son Sınıf Öğrencilerinde Bir Araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırma Dergisi*, 7(5), 2120-2133.

Akyüz, K. C., Gedik, T., Akyüz, İ., & Yıldırım, İ. (2006). Rize İlindeki Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Yeteneklerinin İncelenmesi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, (1).

- Aytaç, Ö., & İlhan, S. (2007). Girişimcilik ve Girişimci Kültür: Sosyolojik Perspektif. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (18).
- Balaban, Ö., & Özdemir, Y. (2008). Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi.133-147. (Erişim: 08.01.2017), <http://www.acikerisim.lib.comu.edu.tr:8080/xmlui/handle/COMU/952>.
- Bilge, H., & Bal, V. (2012). Girişimcilik Eğilimi: Celal Bayar Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *SDÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (16), 131-148.
- Bozkurt, Ö., & Erdurur, K. (2013). Girişimci Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimindeki Etkisi: Potansiyel Girişimciler Üzerinde Bir Araştırma. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8(2), 57-78.
- Börü, D. (2006). *Girişimcilik Eğilimi: Marmara Üniversitesi İşletme Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayını.
- Cansız, E. (2007). *Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Demirel, E. T., & Akbıyık, N. (2009). *Girişimcilik Kavramı ve Ortaya Çıkışı, Girişimcilik ve Küçük İşletmeler*. (ed.: Mehmet Tikici & Ali Aksoy). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Doğan, N. (2013). *Türkiye’de Girişimcilik Eğilimi: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Duran, C., Büber, H. & Gümüştekin G.E. (2013). Girişimcilik Hislerine Eğitimin Katkısı: Kütahya Meslek Yüksek Okulu Makine Programı Örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*. 8(2), 33-56.
- Erbatu, G. (2008). *Kültürel Boyutları İçerisinde Girişimcilik Eğilimi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Eren, A.S. (2016). Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesine Yönelik Nicel Bir Araştırma. *Girişimcilik ve İnovasyon Yönetimi Dergisi*, 1(5), 97-128.
- Erkan, H. (1994). *Bilgi Toplumu ve Ekonomik Gelişme*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Güreşçi, E. (2014). Girişimcilik Eğilimi Üzerine Bir Araştırma: İspir Hamza Polat MYO Örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 9(1), 23-38.
- İrmiş, A. & Barutçu, E. (2012). Öğrencilerin Kendilerini Girişimci Bir Kişiliğe Sahip Görmelerini ve İş Kurma Niyetlerini Etkileyen Faktörler: Bir Alan Araştırması. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(26).
- İrmiş, A., Durak, İ., & Özdemir, L. (2010). *Girişimcilik Kültürü*. Bursa: Ekin Yayınevi.
- İşcan, Ö.F., & Kaygın, E. (2011). Potansiyel Girişimciler olarak Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Nicel Bir Araştırma. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(3), 275-286.

- Kalaycı, Ş. (2008). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. İstanbul: Asil Yayın Dağıtım.
- Karabulut, T. (2009). *Girişimcilik ve Sürdürülebilirliği*. İstanbul: Papatya Yayıncılık.
- Karatay, M. (2007). Araştırmada Örneklemeye. (Erişim: 26.01.2017), <http://www.80.251.40.59/education.ankara.edu.tr/aksoy/eay/mkaratay.doc>
- Keleş, H. N., Özkan, T. K., Doğaner, M., & Altunoğlu, A. E. (2012). Önlisans Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, 5(9), 107-118.
- Kılıç, R., Keklik, B., & Çalış, N. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma. *SDÜ İİBF Dergisi*, 2(17), 423-435.
- Koçak, O. (2009). Bilgi Teknolojilerini Kullanan Yeni Girişimcilik Modelinin İş Yaratma Etkisi. *İstanbul Üniversitesi Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, (57), 381-405.
- Konakhoğlu, E., & Kızanlıklı, M. M. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Proaktif Kişilik Özellikleri İle Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişki. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1), 72-92.
- Korkmaz, O. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Bülent Ecevit Üniversitesi Örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi*, 2(XIV), 209-226.
- Küçük, O. (2009). *Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Müftüoğlu, M. T. & Durukan, T. (2004). *Girişimcilik ve Kobi'ler*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Öz Ceviz, N., Tektaş, M., Yayla, A., Tektaş, N., Sarıkas, A., & Polat, Z. (2016). Meslek Yüksekokullarında Öğrenim Gören Gençlerin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma. *Eğitim ve Öğretim Araştırma Dergisi*, (5), 319-331.
- Özdaşlı, K., & Özkara, B. (2010). Girişimcilerimizin İş Fikri Bulma ve İş Fikri Bulma Yöntemlerinin Karar Verme Tarzları İle İlişkisi: Isparta – Burdur Girişimcileri Üzerine Bir Araştırma. *Gazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, (12/2), 124.
- Özdemir, L. (2015). Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Sosyo-Demografik Özellikler Açısından Değerlendirilmesi. *SDÜ İİBF Dergisi*, 1(20), 41-65.
- Özdemirci, A., & Taşkiran, E. (2012). *Girişimciliğin Zayıf Yönleri, Stratejik Düşünce ve Kurumsal Girişimcilik*. İstanbul: İTO Yayınları.
- Salık, N., & Kaygın, E. (2015). Demografik Değişkenler Açısından Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Kafkas Üniversitesi Örneği. *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(13), 145-162.
- Sarıca Bulut, S. (2012). Gazi Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Değer Yönelimleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 1(3), 216-238.
- Taşkın, E. (2012). *Başarılı Girişimcilerin Ortak Özellikleri*. (Ed.: B. Zafer Erdoğan), Bursa: Ekin Yayınevi.

- Taysı, K., & Canbaz, S. (2014). Önlisans Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerini ve Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 4(1), 59-67.
- Tok, N., Seçer, A., & Davran, M. K. vd. (2013). *Ziraat Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinde Girişimcilik Özellikleri, Algısı ve Eğilimi: Çukurova ve Adnan Menderes Üniversitesi Örneği*. (Ed.: Mehmet Marangoz vd.). Muğla: Uluslararası Girişimcilik ve Kariyer Sempozyumu.
- Top, S. (2006). *Girişimcilik Keşif Süreci*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Uluyol, O. (2013). Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Gölbaşı Meslek Yüksekokulu Örneği. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (15), 349-372.
- Uygun, M., Mete, S., & Güner, E. (2012). Genç Girişimci Adayların Girişimcilik Eğilimi ve Girişimcilik Özellikleri Arasındaki İlişkiler. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(4), 145-156.
- Yumuk, G. (2013). Turizm Bölümü Öğrencilerinin Girişimcilik Eğitimlerinin Girişimcilik Eğilimlerine Etkisi. *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi E-Dergi*, 2(2), 96-120.
- Yüzüak, E. (2010). *Üniversitelerde Öğrenim Gören Kız Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerini Etkileyen Faktörler: Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Biga İ.İ.B.F. Örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale: Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi.
- Zimmerer, T. W., Scarborough, N. M., & Wilson, D. (2007). *Essentials of Entrepreneurship and Small Business Management*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.

